

твору красного письменства, привносять струмінь свіжості, надають більшій мальовничості й естетичної краси, підвищують пізнавальну цінність авторського задуму. Словесні образи в мові художнього твору не розглядаються дослідниками як «розкіш» і «прикраси», скоріше, вони є необхідністю втілення образної думки, спрямованої на донесення до читача творчого задуму автора, розкриття тематично-ідейної канви твору. З цієї причини, поетичні словесні образи, як наслідок певного художнього узагальнення, виникають у складних процесах художнього мислення автора і становлять основу художньої тканини будь-якого твору письменства. Вважається, що словесний образ є одним із найвагоміших компонентів художньої структури твору, він розкриває особливості стилю автора, глибину його метафоричного світу.

З точки зору лінгвістики, словесний образ – один із тропів, створених з певною стилістичною метою. Найчастіше це – метафора або порівняння, гіпербола чи метонімія, які в певному контексті та певному поєднанні (у тому числі й поміж собою) створюють і передають образно-емоційний потенціал і художнього, і публіцистичного стилів. Завдяки використанню словесних образів, їх внутрішнього смислу передається емоційний фон твору, досягається яскравість у зображенні персонажів.

Отже, словесні образи як певні принципи і способи художньої виразності, за допомогою яких у художніх творах розкриваються характери образів-персонажів, передаються їх роздуми й переживання, створюється канва епохи чи передається мрія про нове життя, потребують особливої уваги в процесі перекладу творів різних жанрів, особливо, на нашу думку, творів наукової фантастики, фентезі, романів жахів тощо, зокрема творчої спадщини Рея Бредбері.

*Науковий керівник: Рудіна М.В.,
канд. пед. наук, доцент*

УДК 81'255.4:82.091(477) (043.2)

Носко І.М.

Національний авіаційний університет, Київ

Давидович К.Ю.

*Університет суспільно-природничих наук
імені Вінченца Поля, Люблін*

ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНОГО ТЕКСТУ (на прикладі сонет Вільяма Шекспіра в перекладі Дмитра Павличка)

Гендерний чинник є надзвичайно важливим при роботі з мовами синтетичного типу (до яких належить і українська) з яскраво вираженою

категорією роду, що має часом основоположне значення. Недотримання стилістичних і граматичних законів побудови тексту мовою оригіналу та мовою перекладу у разі недостатньо серйозного відношення перекладача до гендерної специфіки даних мов може привести до ситуації, коли прийнятне, на думку перекладача, буквальне перенесення метафори, перетворившись у гендерній площині, здатне спотворити її оригінальну естетичну спрямованість, створюючи помилкову, а деколи і абсурдну, шаржовану картину мовою перекладу. Тому обов'язковою умовою для дотримання відповідності перекладу мовній гендерній репрезентації першоджерела є виявлення особливостей інтерпретації категорії роду в тексті мови-оригіналу та його україномовному відповіднику, зокрема розгляд способів диференціації іменників семантично мотивованого й формального роду в англійській та українській мовах. Дуже показовим у даній сфері є дослідження поезії В. Шекспіра та українських перекладів його сонетів Д. Павличком, здійснене Ж. Горіною та Г. Халимоник [1].

Аналіз автентичних текстів сонетів В. Шекспіра дозволяє стверджувати, що особливих утруднень із родовою віднесеністю іменників, у яких категорія роду залежить від номінативної категорії статі, не виникає, коли йдеться про назви чоловічого та жіночого роду, що складають так звані корелятивні пари: man – woman, mother – father, son – daughter, оскільки такі іменники, як і в українській мові, зазнають диференціації на лексичному рівні. Проте у переважній більшості випадків родову віднесеність іменника в англійській мові граматично з'ясувати неможливо й встановлення їхньої родової віднесеності полегшується лише завдяки анафоричним займенникам he/his або she/her.

Власне, і сам Д. Павличко в передмові до видання перекладів сонетів Шекспіра зізнається, що йому самому було просто визначитись із тим, кому, чоловікові чи жінці, було присвячено окремі шекспірівські сонети, чим і пояснює ту вільність у перекладі 71-го сонету, який, на його думку, адресовано коханій, хоча багато з дослідників творчості Шекспіра переконані, що в цьому сонеті подано історію стосунків ліричного героя з його другом.

Загальновизнаним є той факт, що для епохи Шекспіра характерним було метафоричне, поетичне сприйняття світу. Саме багатство образної системи, використаної в сонетах, інколи допомагає визначитись із родовою віднесеністю іменників так званого спільного роду й адекватно вилучити вірш.

Щодо іменників-назв абстрактних понять, речей, предметів, то в англійській мові вони належать до неозначеного (або середнього) роду, однак при уособленні деякі іменники-неістоти можуть набувати ознак чоловічого або жіночого роду і, як слушно зауважує О. Есперсен, „так уособлення більш рельєфно буде помітно в англійській мові”. Приміром, у 116-му сонеті, виключно через індивідуальне світосприйняття, В. Шекспір

персоніфікує зоря, зірка (англ. star) у чоловічому роді, хоча для англійської поезії більш традиційним є означення цього іменника жіночим родом, що, очевидно, бере початок з грецької міфології, асоціюючись зі зведеним образом Зорі-Стелли, вечірньої зорі Венери. Щоби не порушувати символічності цього образу, Д. Павличко трансформує його в один зі знаків любові (знак – укр. чол. роду), бо український відповідник зоря, зірка в будь-якому разі належатиме до жіночого роду.

Таким чином, проаналізувавши всі приклади, можна зробити висновок, що основою проблеми однакового трактування чоловічих та жіночих ролей є культурний, соціальний та часовий простір оригіналу і перекладу.

Список літератури

1. Горіна Ж.Д., Халимоник Г.О. Актуалізація лексико-граматичного значення категорії роду іменників у поетичному дискурсі (перекладознавчий аспект) // Актуальні проблеми слов'янської філології. – Вип. 9. – К.: Знання України, 2005. – С. 78-85.

УДК 811.111:811.133.1 (043.2)

Овчарова Л.А.

Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Старобільськ

FRANGLAIS У СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

Серед носіїв будь-якої мови є досить поширеною думка, що мова у тому вигляді, якою вона є зараз, якою носії мови користуються сьогодні, була завжди. Але насправді ця думка є хибною. Усі мови світу мають одну й ту ж історію, адже кожна є результатом поєднання двох та більше мов, зміни будови слів, позичань та завоювань. Тобто, мова, яка існує зараз, є тільки однією з фаз серед численних послідовних етапів розвитку історичної мови, а вже історична мова, в свою чергу, є похідною від однієї або кількох інших більш старших історичних мов. Так, сучасна французька мова є тільки однією з фаз розвитку французької у більш широкому сенсі, а французька в широкому сенсі являє собою мову, яка походить від змішання галльської, франкської та розмовної латинської мов.

Французька відноситься до сім'ї романських мов, що дає нам змогу, дивлячись на назву мови та її належність до певної мовної сім'ї, казати про можливі змішання з іншими мовами. Якщо брати до уваги історію, до завоювання римлянами галли розмовляли галльською, після цього були запозичення з латинської мови, що дало розвиток розмовній (народній) латинській мові, а після падіння Римської імперії місцеві мови набувають